

Domnului Valer DORNEANU,

Președintele Curții Constituționale

Stimate domnule Președinte,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României, al art. 11 lit. a) raportat la art. 15, alin.(1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, parlamentarii enumerați în tabelul anexat formulează prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

cu privire la **motive intrinseci de neconstituționalitate ale Legii pentru modificarea art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice,** constând în încălcarea art.1 alin.(5) cât și a art.115 din Constituția României.

În fapt, în data de 21 februarie 2017, un grup de 27 de parlamentari, membri ai grupurilor PSD, ALDE și UDMR au sesizat Biroul permanent al Camerei

Deputaților cu Proiectul de Lege pentru modificarea art.1 alin.(3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice. Proiectul de lege face parte din categoria legilor ordinare.

În calitate de primă cameră sesizată, Senatul a adoptat acest proiect în data 06.06.2017, iar în data de 12 iunie a.c. a fost înregistrat pentru dezbatere și adoptare de Camera Deputaților.

Din partea Comisie pentru politică economică, reformă și privatizare, Comisiei pentru industrii și servicii și a Comisiei juridice de disciplină și imunități, în data de 19.12.2017 s-a primit raport favorabil (4 amendamente admise, 4 amendamente respinse). În data de 20 decembrie 2017, raportul a fost înscris pe ordinea de zi a Camerei Deputaților și, în aceeași zi, acesta a fost adoptat.

MOTIVE EXTRINSECI DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Încălcarea dispozițiilor art.8 alin.(4), art.59 alin.(1) și art.60 alin.(1) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, raportat la art.1 alin.(5) din Constituția României prin soluția greșită de legiferare conținută în titlul actului normativ

Titlul actului normativ este greșit, din această perspectivă actul normativ este neclar, fiind neconstituțional prin încălcarea dispozițiilor art.8 alin.(4) din Legea

nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată. Titlul actului normativ este „ Lege pentru modificarea art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice”.

Titlul corect al actului normativ era „Lege pentru completarea art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice” și nu „lege pentru modificarea art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice”.

Evenimentul legislativ care intervine prin adoptarea legii supuse criticii de neconstituționalitate este acela de completare și nu de modificare a conținutului art.1 alin.(3) din O.U.G nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, după cum se deduce din analiza comparativă a normelor în vigoare cu forma legii adoptate de Camera Deputaților.

Conținutul în vigoare al art.1 alin.(3) din O.U.G. nr.109/2011 se regăsește în textul legii adoptate de camera decizională, la care se adaugă alte societăți comerciale și regii autonome cu capital de stat, exceptate de la aplicarea guvernantei corporative.

Art.60 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, referitor la completarea actelor normative dispune: „*completarea actului normativ constă în introducerea unor dispoziții noi, cuprinzând soluții legislative și ipoteze suplimentare, exprimate în texte care se adaugă elementelor structurale existente, prin utilizarea unei formule de exprimare, cum ar fi: „După articolul... se introduce un nou articol,....., cu următorul cuprins:”*, iar art.59 din același act normativ, referitor la modificarea actelor normative dispune: „*modificarea unui act normativ*

consta în schimbarea expresă a textului unora sau mai multor articole ori alineate ale acestuia și în redarea lor într-o nouă formulare". Simpla parcurgere a normelor citate mai sus ne arată soluția legislativă greșită aleasă de legiuitor ceea ce constituie o încălcare a dispozițiilor art.8 alin.(4), art.59 alin.(1) și art.60 alin.(1) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, raportată la art.1 alin.(5) din Constituția României.

2. Încălcarea dispozițiilor art.30 alin.(2) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 260 din 21 aprilie 2010 în privința obiectului de reglementare a actului normativ, implicit ale art.1 alin.(5) din Constituția României

Prin numeroase decizii adoptate, Curtea Constituțională a României a atras atenția că activitatea de legiferare trebuie să urmeze principiile instituite prin Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, în Monitorul Oficial, Partea I nr. 260 din 21 aprilie 2010 deoarece este elementar ca „*textul normativ să fie clar, fluent și inteligibil*” pentru ca destinatarul acesteia, cetățeanul român, să o poată înțelege și respecta.

În acest sens, semnatarul sesizării de neconstituționalitate considerăm că procedura de legiferare așa cum este ea prescrisă de lege a fost afectată prin modul în care Legea pentru modificarea art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice a parcurs procesul legislativ. Inițial propunerea legislativă, viza, conform expunerii de motive, instituirea unei norme derogatorii constând în

exceptarea de la aplicarea dispozițiilor O.U.G. nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice a Administrației Naționale de Meteorologie, deoarece aceasta are atribuții specifice unei instituții publice și nu unei societăți comerciale cu caracter corporatist.

În dezbaterile propunerii legislative din Senatul României au fost adăugate, prin amendament, un număr de 26 societăți comerciale și regii autonome cu capital de stat, lăsând fără conținut dispozițiile actului normativ a cărui modificare se realizează prin legea supusă criticii de neconstituționalitate.

Acțiunea neconstituțională a fost completată cu o nouă intervenție legislativă în Camera Deputaților unde, prin amendament parlamentar, au fost adăugate alte 63 societăți comerciale și regii autonome care au fost exceptate, astfel, de la aplicarea dispozițiilor O.U.G. nr.109/2011. Reamintim că, potrivit art.61 alin.(1) coroborat cu art.58 alin.(3) teza I din Legea nr.24/2000 *„modificarea sau completarea unui act normativ este admisă numai dacă nu se afectează concepția generală ori caracterul unitar al aceluia act sau dacă nu privește întreaga ori cea mai mare parte a reglementării în cauză;[...]”* și *„evenimentele legislative pot fi dispuse prin acte normative ulterioare de același nivel sau de nivel superior, având ca obiect exclusiv evenimentul respectiv[...]”*.

Prin modalitatea de reglementare aplicată de legiuitor, obiectul de reglementare avut în vedere de inițiatori și detaliat în expunerea de motive a fost transgresat, voința acestora fiind înfrântă, conținutul legii, la finalul procedurii parlamentare, fiind diferit de ceea ce au avut aceștia în vedere.

În opinia noastră, legea criticată, în forma adoptată de Parlamentul României este impredictibilă prin lipsa evidentă de legătură între scopul inițial al actului normativ, descris în expunerea de motive, și rezultatul procesului de legiferare, concretizat în textul adoptat de Camera Deputaților, în calitate de cameră

decizională, fiind neconstituțional prin încălcarea art.30 alin.(2) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 260 din 21 aprilie 2010, implicit ale art.1 alin.(5) din Constituția României. Evidențiem că art.30 alin.(2) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, dispune că „*expunerile de motive, notele de fundamentare, referatele de aprobare și studiile de impact constituie instrumentele de prezentare și motivare ale noilor reglementări propuse*”.

3. Încălcarea dispozițiilor art.63 din Legea nr.24/2000, privind condițiile de instituire a unei norme derogatorii, implicit a art.1 alin.(5) din Constituția României

În același context al criticii de neconstituționalitate învedereăm, Onoratei Curți, faptul că norma derogatorie conținută de art.I trebuie să aibă conținutul tipizat prevăzut expres de Legea nr.24/2000. Modul în care a fost modificat art.1 alin.(3) din O.U.G. nr.109/2011, prin art.I al legii criticate nu respectă dispozițiile imperative ale art. 63 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 260 din 21 aprilie 2010, care prevede următoarele: „*pentru instituirea unei norme derogatorii se va folosi formula „prin derogare de la...” urmată de menționarea reglementării de la care se derogă. Derogarea se poate face numai printr-un act normativ de nivel cel puțin egal cu cel al reglementării de bază.*”

Formula legală obligatorie „*prin derogare de la ...urmată de menționarea reglementării de la care se derogă*” ne este utilizată de legiuitor în textul art. I ceea ce îngreunează identificarea normei derogatorii în cuprinsul actului normativ. Totodată, prin amploarea modificării operate de Parlamentul României, fiind exceptate un număr de cel puțin 94 de societăți comerciale și regii autonome cu capital de stat norma derogatorie devine regulă iar regula devine excepție ceea ce, de asemenea, încalcă dispozițiile legale precitate.

Nerespectarea dispozițiilor imperative ale art. 63 din Legea nr.24/2000, implicit ale art.1 alin.(5) din Constituția României prin conținutul normei cuprinse în art.I din Legea pentru modificarea art.1 alin.(3) din Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice constituie un alt motiv de neconstituționalitate.

4. Încălcarea dispozițiilor constituționale referitoare la delegarea legislativă cât și la obligația de a respecta normele de tehnică legislativă conform art.63 teza II din legea 24/2000 și ale art.115 din Constituția României

În sensul practicii constante a Curții Constituționale privind necesitatea respectării normelor de tehnică legislativă ne referim și la existența elementelor de neconstituționalitate conținute de art.I teza finală și de art.II prin încălcarea dispozițiilor art.63 teza II din Legea 24/2000 în sensul că „*derogarea se poate face numai printr-un act normativ de nivel cel puțin egal cu cel al reglementării de bază*”.

Mai mult decât atât, prin dispozițiile art. I teza finală din Legea pentru modificarea art.1 alin.(3) din Ordonanța de Urgență a Guvernului României

nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, precum și cele prevăzute prin hotărâre a Guvernului adoptată în acest sens și cele ale art. II, legiuitorul instituie posibilitatea modificării și completării normei de derogare prin hotărâre a Guvernului, act cu putere juridică inferioară legii sunt încălcate dispozițiile art.115 din Constituție referitoare la delegarea legislativă.

Art.115 din Constituția României stabilește limitele în care se poate realiza delegarea legislativă, aceasta fiind restrânsă numai la posibilitatea Guvernului României de a adopta norme cu putere de lege, prin ordonanțe sau prin ordonanțe de urgență. Orice altă modalitate prin care se realizează delegarea legislativă este neconstituțională pentru că încalcă dispozițiile art.115 și ale art.61 din Constituția României.

Vă solicităm respectuos să constatați neconstituționalitatea art.I și art.II din Legea pentru modificarea art.1 alin.(3) din Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, acestea fiind adoptate cu încălcarea dispozițiilor exprese ale art.63 teza II din Legea nr.24/2000 raportat la art.1 alin.(5) din Constituție cât și ale art.115 raportat la art.61 din Constituția României.

5. Încălcarea principiului bicameralismului prin modul de adoptare a dispozițiilor art. I și II din Legea pentru modificarea art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice

Principiul bicameralismului a fost reiterat de numeroase decizii ale Curții Constituționale, pentru a da eficiență sistemului bicameral de organizare a Parlamentului României, unica autoritate legiuitoare a țării. Conform acestui

principiu fiecare cameră legislativă trebuie să legifereze după propriul regulament de organizare și funcționare sub condiția dezbaterii întregului conținut normativ al unei legi în ambele camere ale Parlamentului. Împlinirea celor două condiții negative, cumulative, statuate de Curtea Constituțională:

„pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului” atrage încălcarea dispozițiilor constituționale privind organizarea bicamerală a Parlamentului. Este și situația dispoziției art. I din legea pentru modificarea art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice. Inițiatorii propunerii legislative au avut în vedere ca substanță a conținutului demersului lor legislativ instituirea unei norme derogatorii prin care doreau exceptare de la aplicarea dispozițiilor legale privind guvernarea corporativă a Administrației Naționale de Meteorologie. În procedura legislativă din Senatul României au fost adăugate 26 de societăți comerciale sau regii autonome cu capital de stat fără legătură de conținut juridic cu obiectul de reglementare avut în vedere de inițiatori.

În Camera Deputaților, lista excepțiilor instituită prin art. I. a fost completată cu alte 65 de societăți comerciale și regii autonome cu capital de stat. De asemenea, fără legătura de conținut juridic cu textul aprobat de Senatul României în calitate de primă cameră sesizată.

În camera decizională, Camera Deputaților, legiuitorul a procedat și la introducerea unor dispoziții neconstituționale de delegare legislativă în materia reglementată de O.U.G. nr.109/2011, instituind posibilitatea completării legii prin acte infralegale de tipul hotărârii de guvern (ne referim la dispozițiile art.I

teza finală și art. II din legea criticată), care nu au fost supuse dezbaterii în Senatul României, primă cameră sesizată, încălcându-se, astfel, principiul bicameralismului.

Dispozițiile art.I teza finală și art.II din legea pentru modificarea art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice sunt neconstituționale pentru că modul de adoptare încalcă principiul bicameralismului.

În concluzie, pentru motivele expuse mai sus, Onorată Curte, vă solicităm respectuos să constatați neconstituționalitatea Legii pentru modificarea art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice pentru încălcarea principiului bicameralismului prevăzut de art. 61 alin. (2), cât și a art.1 alin.(5), art.115 din Constituția României.

În drept, ne motivăm sesizarea pe dispozițiile art. 133 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 15 alin. (1) și (2) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, precum și a art.1 alin.(5) art. 61 alin. (2) și a art.115 din Constituția României.